Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

29. marts 2012*

»Direkte beskatning — bilæggelse af sager, der verserer for den ret, som træffer afgørelse i sidste instans — misbrug af rettighed — artikel 4, stk. 3, TEU — friheder sikret af traktaten — princippet om forbud mod forskelsbehandling — statsstøtte — forpligtelse til at sikre EU-rettens effektive anvendelse«

I sag C-417/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Corte suprema di cassazione (Italien) ved afgørelse af 27. maj 2010, indgået til Domstolen den 23. august 2010, i sagen:

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Agenzia delle Entrate

mod

3M Italia SpA,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne A. Prechal, L. Bay Larsen, C. Toader og E. Jarašiūnas (refererende dommer),

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: fuldmægtig A. Impellizzeri,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 22. september 2011,

efter at der er afgivet indlæg af:

— 3M Italia SpA ved avvocato G. Iannotta

— den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato P. Gentili

— Irland ved D. O'Hagan, som befuldmægtiget,

— Det Forenede Kongeriges regering ved H. Walker, som befuldmægtiget,

* Processprog: italiensk.

— Europa-Kommissionen ved E. Traversa og R. Lyal, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af EU-retten på området for direkte beskatning.

2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Ministero dell'Economia e delle Finanze (økonomi- og finansministeriet) og Agenzia delle Entrate (skatteministeriet) på den ene side og 3M Italia SpA (herefter »3M Italia«) på den anden side vedrørende beskatningen af udbytte udloddet af dette selskab i 1989-1991.

Nationale retsforskrifter

3 Artikel 3, stk. 2a, i lovdekret nr. 40/2010 (GURI nr. 71 af 26.3.2010), som ophøjet, efter ændringer, til lov nr. 73/2010 (GURI nr. 120 af 25.5.2010, herefter »lovdekret nr. 40/2010«) har følgende ordlyd:

»For at holde varigheden af skattesagerne inden for en rimelig frist som omhandlet i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder [undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«)], der blev ratificeret ved lov nr. 848 af 4. august 1955, og ud fra den betragtning, at en rimelig frist som omhandlet i den nævnte konventions artikel 6, stk. 1, ikke faktisk overholdes, skal verserende sager på skatteområdet, som er blevet anlagt ved første instans for mere end ti år siden på datoen for ikrafttrædelsen af denne ændringslov, og hvor de statslige skattemyndigheder har tabt sagen ved de to første retsinstanser, bilægges som følger:

[…]

b) Skattesager, der verserer for Corte suprema di cassazione, kan bilægges mod betaling af et beløb, der svarer til 5% af sagens værdi […], samt mod samtidigt frafald af ethvert eventuelt krav på en rimelig godtgørelse i henhold til lov nr. 89 af 24. marts 2001. Med henblik herpå kan skatteyderen indgive ansøgning med dokumentation for betaling til det kompetente sekretariat eller justitskontor inden for halvfems dage fra datoen for ikrafttrædelsen af denne ændringslov. De sager, der henvises til i dette stykke, udsættes indtil udløbet af fristen i henhold til andet punktum, og afsluttes med fuldstændig gensidig ophævelse af sagens omkostninger. Under alle omstændigheder er tilbagebetaling udelukket.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

4 Selskabet 3M Company, der har hjemsted i De Forenede Stater, overdrog retten til afkast af aktier i 3M Italia, som den har kontrol over, til selskabet Shearson Lehman Hutton Special Financing, der også har hjemsted i De Forenede Stater. Sidstnævnte selskab overdrog for sin del denne ret til afkast til selskabet Olivetti & C., der har hjemsted i Italien, idet den juridiske ejer, nemlig 3M Company, dog stadig havde stemmeretten.

5 Efter en kontrol fandt den italienske skattemyndighed, at overdragelsen af retten til afkast til fordel for Olivetti & C. var fiktiv, og at det af 3M Italia udloddede udbytte til sidstnævnte i virkeligheden var blevet oppebåret af Shearson Lehman Hutton Special Financing, hvilket selskab ikke er etableret i

Italien. Som følge heraf besluttede myndigheden at pålægge dette udbytte den i den italienske lovgivning om formueskatbeskatning fastsatte kildeskat på 32,4% i stedet for den forskudsskat på 10% og det tilsvarende skattefradrag, som finder anvendelse på skattepligtige, der er bosat i Italien. Endvidere vurderede skattemyndigheden, at ansvaret for den ukorrekte anvendelse af skatteindeholdelsen kunne placeres hos 3M Italia. Følgelig opkrævede skattemyndigheden hos denne betaling af beløb på 20 089 887 000 ITL for 1989, 12 960 747 000 ITL for 1990 og 9 806 820 000 ITL for 1991 med tillæg af bøde og rente.

6 3M Italia anlagde sag til prøvelse af disse skatteansættelser ved Commissione tributaria provinciale di Caserta (skattekommissionen i provinsen Caserta), som annullerede de nævnte skatteansættelser. Denne afgørelse blev stadfæstet af Commissione tributaria regionale Campania (den regionale skattekommission i Campania) ved dom af 14. juli 2000.

7 Ministero dell'Economia e delle Finanze og Agenzia delle Entrate har iværksat kassationsanke ved den forelæggende ret, idet de bl.a. har gjort gældende, at den omhandlede transaktion, nemlig overdragelsen af retten til afkast, i virkeligheden blot var en proforma-disposition med henblik på skatteunddragelse. På dette trin i proceduren har 3M Italia nedlagt påstand om anvendelse af artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010, idet selskabet hermed ønsker, at sagen bilægges ved Corte suprema di cassazione.

8 Corte suprema di cassazione er imidlertid i tvivl om, hvorvidt denne bestemmelse er i overensstemmelse med EU-retten.

9 Ifølge denne ret opstår spørgsmålet om, hvorvidt princippet om forbud mod misbrug af rettigheder, som fastslået i dom af 21. februar 2006, Halifax m.fl. (sag C-255/02, Sml. I, s. 1609), og af 21. februar 2008, Part Service (sag C-425/06, Sml. I, s. 897), på området for harmoniseret beskatning kan finde anvendelse på ikke-harmoniseret beskatning såsom direkte skat. I denne forbindelse nærer den forelæggende ret navnlig tvivl om, »[hvorvidt der] er en fællesskabsinteresse i et tilfælde som det foreliggende, der har en transnational økonomisk karakter, og hvor brugen af retlige konstruktioner, som ikke modsvarer egentlige finansielle transaktioner, kan resultere i misbrug af de i EF-traktaten sikrede grundlæggende friheder, først og fremmest kapitalens frie bevægelighed«.

10 I givet fald skal det ifølge den forelæggende ret undersøges, om den i det foreliggende tilfælde omhandlede nationale bestemmelse, der pålægger den skattepligtige en »nærmest symbolsk« forpligtelse, er i strid med såvel forpligtelsen til at bekæmpe misbrug som artikel 4, stk. 3, TEU, der pålægger medlemsstaterne dels at træffe samtlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af traktaterne, dels at afholde sig fra at træffe foranstaltninger, som er egnede til at bringe virkeliggørelsen af Unionens mål i fare.

11 Den forelæggende ret ønsker endvidere oplyst, om den omhandlede bestemmelse, der ifølge retten indeholder et næsten fuldstændigt afkald på inddrivelse af skattegælden, er forenelig med det indre markeds principper. Idet den forelæggende ret har henvist til »de i traktaten sikrede grundlæggende friheder og principper«, ønsker den navnlig oplyst, om en sådan bestemmelse kan anses for en »korrekt udøvelse af skattekonkurrencen«, når skatteunddragelsen i den foreliggende sag udgår fra misbrug. Den forelæggende ret har desuden bemærket, at dette afkald på skat er udtryk for en »forskelsbehandling til fordel for virksomheder med hjemsted i Italien«.

12 Henset til den fordel, som den omhandlede bestemmelse giver modtageren, og dennes selektive karakter skal der ifølge den forelæggende ret også tages hensyn til EUF-traktatens statsstøtteregler. Ifølge denne ret kan en skatteeftergivelse, som, selv om den udelukkende indtræder i løbet af retssagen, blot består i et simpelt afkald på skatten mod betaling af et meget begrænset, eller nærmest ubetydeligt, beløb, ikke begrundes i det omhandlede skattesystems karakter eller opbygning, og den skal derfor i princippet anses for statsstøtte.

13 Endelig rejser den forelæggende ret spørgsmålet, om en sådan bestemmelse, for så vidt som den fratager en ret, der træffer afgørelse i sidste instans, dennes beføjelse til dels at udøve sin prøvelsesret, herunder prøvelsen af fortolkningen og anvendelsen af EU-retten, dels at forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål, er i strid med pligten til at sikre EU-rettens effektive anvendelse.

14 På denne baggrund har Corte suprema di cassazione besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Udgør princippet om bekæmpelse af misbrug af rettigheder på skatteområdet, således som defineret i […] [dommen i sagen] Halifax [m.fl.] og i […] Part Service[-dommen], kun et almindeligt fællesskabsretligt princip på området for harmoniseret beskatning og på områder, der er reguleret i sekundære fællesskabsretsakter, eller kan det, i tilfælde af misbrug af grundlæggende friheder, udvides til at omfatte ikke-harmoniseret beskatning, såsom direkte skat, når beskatningen knytter sig til transnationale økonomiske omstændigheder, såsom et selskabs erhvervelse af retten til udbytte af aktier fra et andet selskab, som har hjemsted i en anden medlemsstat eller i et tredjeland?

2) Uanset besvarelsen af det første spørgsmål består der en fællesskabsmæssig interesse i, at medlemsstaterne indfører egnede instrumenter til bekæmpelse af skatteomgåelse på området for ikke-harmoniseret beskatning; er en sådan interesse til hinder for at undlade at anvende princippet om bekæmpelse af misbrug af rettigheder i form af en eftergivelsesforanstaltning, når dette princip også er et princip, der gælder i national ret, og foreligger der i et sådant tilfælde en tilsidesættelse af de principper, der kan udledes af artikel 4, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union?

3) Kan der af de principper, som regulerer det indre marked, udledes et forbud – ud over et forbud mod ekstraordinære foranstaltninger såsom fuldstændigt afkald på inddrivelse af skatter – mod en ekstraordinær foranstaltning med henblik på bilæggelse af skattesager, som er tidsbegrænset, og som blot er betinget af delvis betaling af den skyldige skat med et beløb, som er betydeligt lavere end det fulde beløb?

4) Er princippet om forbud mod forskelsbehandling og reglerne om statsstøtte til hinder for den ordning for bilæggelse af skattesager, som er omhandlet i denne sag?

5) Er princippet om en effektiv anvendelse af fællesskabsretten til hinder for ekstraordinære processuelle regler, der er tidsbegrænsede, og som fjerner beføjelsen til legalitetsprøvelse (og navnlig prøvelse af den korrekte fortolkning og anvendelse af fællesskabsretten) fra den ret i sidste instans, som har pligt til at forelægge præjudicielle spørgsmål vedrørende gyldighed og fortolkning til Den Europæiske Unions Domstol?«

Om de præjudicielle spørgsmål

15 Den forelæggende ret ønsker med sine præjudicielle spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om EU-retten – herunder navnlig princippet om forbud mod misbrug af rettigheder, artikel 4, stk. 3, TEU, de i EUF-traktaten sikrede friheder, princippet om forbud mod forskelsbehandling, statsstøttereglerne samt pligten til at sikre EU-rettens effektive anvendelse – skal fortolkes således, at den i en sag som den i hovedsagen omhandlede, der vedrører direkte beskatning, er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse, som fastsætter adgang til bilæggelse af sager, der verserer for den ret, som træffer afgørelse i sidste instans, mod betaling af et beløb på 5% af tvistens værdi, når baggrunden for disse sager er en sag, der blev anlagt ved første instans mere end ti år inden denne bestemmelses ikrafttrædelsesdato, og når skattemyndigheden har tabt sagen ved de to første retsinstanser.

Formaliteten

16 3M Italia og den italienske regering er af den opfattelse, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling.

17 Henset til, at der ikke foreligger svig eller nogen inden for rammerne af hovedsagen endeligt fastslået fejl, til uanvendeligheden af EU-retten på hovedsagen og til eksistensen i italiensk ret af et forfatningsmæssigt princip om forbud mod misbrug af rettigheder, savner de to første spørgsmål, som er forelagt Domstolen af den forelæggende ret, ifølge 3M Italia enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, og de vedrører et problem af hypotetisk karakter.

18 Den italienske regering har for sin del gjort gældende, at forelæggelsesafgørelsen ikke opfylder kravet om at fremlægge samtlige de for hovedsagen kendetegnende faktiske og retlige omstændigheder med henblik på at gøre det muligt for Domstolen at give en fortolkning, som er brugbar til løsningen af denne sag. Forelæggelsesafgørelsen indeholder navnlig ikke nogen analyse af artikel 3, stk. 2a, i lovdekret nr. 40/2010, som gør det muligt at forstå grunden til, at denne bestemmelse indeholder et afkald på beskatning. Den angiver heller ikke, hvordan hovedsagens omstændigheder udviser en transnational karakter, og hvorfor de skal anses for misbrug af rettigheder. De forelagte spørgsmål er således abstrakte og hypotetiske.

19 Det bemærkes i denne henseende, at Domstolen kun kan afvise en anmodning om præjudiciel afgørelse fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. dom af 15.12.1995, sag C-415/93, Bosman, Sml. I, s. 4921, præmis 61, og af 31.3.2011, sag C-450/09, Schröder, Sml. I, s. 2497, præmis 17).

20 Hvad nærmere bestemt angår de oplysninger, som skal afgives til Domstolen inden for rammerne af en forelæggelsesafgørelse, tjener disse oplysninger ikke blot til at sætte Domstolen i stand til at give den forelæggende ret hensigtsmæssige svar, men de skal også give medlemsstaternes regeringer samt andre berørte parter mulighed for at indgive indlæg i henhold til artikel 23 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol. Det fremgår af fast retspraksis, at med henblik herpå er det for det første nødvendigt, at den nationale ret afgrænser den faktiske og retlige baggrund, som spørgsmålene er omfattet af, eller i det mindste forklarer de faktiske situationer, som de nævnte spørgsmål har grundlag i. For det andet skal forelæggelsesafgørelsen angive de nøjagtige grunde til, at den nationale ret har rejst spørgsmål om fortolkningen af EU-retten og har fundet det nødvendigt at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål (dom af 8.9.2009, sag C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional og Bwin International, Sml. I, s. 7633, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).

21 I den foreliggende sag indeholder forelæggelsesafgørelsen en redegørelse for de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for hovedsagen, og for relevant national ret, nemlig artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010. Den angiver endvidere grundene til, at den forelæggende ret er i tvivl om denne bestemmelses forenelighed med EU-retten, og til, at den er af den opfattelse, at en præjudiciel forelæggelse for Domstolen er nødvendig.

22 Selv om den forelæggende ret i sit tredje spørgsmål, der på generel vis vedrører fortolkningen af »de principper, som regulerer det indre marked«, ikke præciserer de således omhandlede principper, er den i forelæggelsesafgørelsen indeholdte redegørelse for de faktiske og retlige omstændigheder samt for tvivlen om, hvorvidt artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010 er forenelig med EU-retten, imidlertid i sin helhed tilstrækkelig til dels at sætte medlemsstaterne og de andre berørte parter i stand til at indgive indlæg herom og til effektivt at deltage i proceduren, hvilket bekræftes af de skriftlige og mundtlige indlæg fra de parter, der har taget del i sagen, dels at sætte Domstolen i stand til at give nævnte ret et hensigtsmæssigt svar.

23 Endelig henhører spørgsmålet om, hvorvidt EU-retten finder anvendelse på hovedsagen, under realitetsbehandlingen af de forelagte spørgsmål, således som de er blevet omformuleret i denne doms præmis 15. Disse synes af afgørende betydning for løsningen af denne tvist, for så vidt som der er tale om den forelæggende rets bilæggelse af tvisten i henhold til den omhandlede nationale bestemmelse. Det følger heraf, at de nævnte spørgsmål har en klar forbindelse med de faktiske omstændigheder i hovedsagen og hverken er abstrakte eller hypotetiske.

24 Følgelig kan anmodningen om præjudiciel afgørelse antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

25 Det bemærkes, at selv om direkte beskatning henhører under medlemsstaternes kompetence, skal de i henhold til fast retspraksis dog udøve kompetencen under overholdelse af EU-retten (jf. bl.a. dom af 17.9.2009, sag C-182/08, Glaxo Wellcome, Sml. I, s. 8591, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).

26 I den foreliggende sag fastsætter artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010 en adgang til bilæggelse – mod betaling af et beløb på 5% af tvistens værdi og mod et afkald på godtgørelse som følge af manglende iagttagelse af den rimelige frist – af skattesager, der verserer for Corte suprema di cassazione, og hvis varighed siden anlæggelsen af sagen i første instans overstiger ti år, og hvori skattemyndigheden har tabt sagen ved de to første retsinstanser, »[f]or at holde varigheden af skattesagerne inden for en rimelig frist som omhandlet i [EMRK] og ud fra den betragtning, at en rimelig frist som omhandlet i […] [dennes] artikel 6, stk. 1, ikke faktisk overholdes«.

27 Det bemærkes endvidere, at artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010, som den forelæggende ret fortolker som et afkald på beskatning, efter sin ordlyd har til formål at nedsætte varigheden af skattesager med henblik på at iagttage det i EMRK indeholdte princip om en rimelig frist og bringe krænkelser af dette princip til ophør.

28 I denne henseende fremgår det af sagsakterne, at de faktiske omstændigheder i hovedsagen fandt sted for mere end 20 år siden.

29 Det er i lyset heraf, at det skal undersøges, om de i forelæggelsesafgørelsen nævnte EU-retlige regler og principper i en sag som hovedsagen er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse såsom artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010.

30 Hvad for det første angår princippet om forbud mod misbrug af rettigheder og artikel 4, stk. 3, TEU skal det først bemærkes, at hovedsagen ikke vedrører en tvist, hvor de skattepligtige gør eller kan tænkes at gøre EU-retlige forskrifter gældende med henblik på at muliggøre svig eller misbrug. Dermed er dommen i sagen Halifax m.fl. og Part Service-dommen, som blev afsagt på merværdiafgiftsområdet, og hvortil den forelæggende ret har henvist, idet den ønsker oplyst, om det i disse domme omhandlede princip om forbud mod misbrug af rettigheder kan udvides til området for ikke-harmoniseret beskatning, uden relevans for den foreliggende sag.

31 Det bemærkes dernæst, at det heller ikke fremgår af sagsakterne, at der i hovedsagen forhandles om anvendelsen af en national bestemmelse, som indeholder en begrænsning af en af de ved EUF-traktaten sikrede friheder, eller om en eventuel begrundelse af en sådan restriktion i hensynet til at forebygge misbrug. Følgelig er Domstolens praksis vedrørende misbrug af rettigheder på området for direkte beskatning – som bl.a. er udledt af dom af 12. september 2006, Cadbury Schweppes og Cadbury Schweppes Overseas (sag C-196/04, Sml. I, s. 7995), af 13. marts 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation (sag C-524/04, Sml. I, s. 2107), og af 4. december 2008, Jobra (sag C-330/07, Sml. I, s. 9099), samt af Glaxo Wellcome-dommen – heller ikke relevant.

32 Endelig og under alle omstændigheder skal det bemærkes, at der i EU-retten ikke gælder noget generelt princip, hvoraf der for medlemsstaterne følger en forpligtelse til at bekæmpe misbrug på området for direkte beskatning, og som er til hinder for anvendelsen af en bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede, når den skattepligtige transaktion udgår fra en sådan praksis, og når EU-retten ikke er på spil.

33 Det følger heraf, at princippet om forbud mod misbrug af rettigheder og artikel 4, stk. 3, TEU, hvorefter medlemsstaterne skal træffe alle almindelige eller særlige foranstaltninger for at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af EU-retten, og afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af Unionens mål i fare, i en situation som den i hovedsagen omhandlede principielt ikke er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse såsom artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010.

34 Hvad for det andet angår de ved EUF-traktaten sikrede friheder og princippet om forbud mod forskelsbehandling skal bemærkes, at kun kapitalens frie bevægelighed synes omfattet af den i hovedsagen omhandlede transaktion, hvilken vedrører en af et selskab i en tredjestat gennemført overdragelse af retten til afkast af et italiensk selskabs aktier til fordel for et andet italiensk selskab. I denne forbindelse skal imidlertid blot bemærkes, at det ikke fremgår af nogen sagsakt, at en bestemmelse såsom artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010 i en sag som hovedsagen har en indvirkning på kapitalens frie bevægelighed eller i øvrigt generelt på udøvelsen af nogen af de friheder, der er sikret ved EUF-traktaten.

35 Idet disse friheder på hver deres område er et særligt udtryk for det almindelige princip om forbud mod enhver forskelsbehandling på grundlag af nationalitet (jf. i denne retning dom af 11.3.2010, sag C-384/08, Attanasio Group, Sml. I, s. 2055, præmis 31), er nævnte princip heller ikke til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse såsom artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010 i en sag, der vedrører direkte beskatning.

36 Hvad for det tredje angår statsstøttereglerne har Domstolen gentagne gange fastslået, at formålet med statslige indgreb ikke kan medføre, at de falder uden for begrebet »statsstøtte« i artikel 107 TEUF. Denne artikel sondrer nemlig ikke ud fra grundene til eller formålet med de statslige interventioner, men definerer disse i kraft af deres virkninger (jf. dom af 22.12.2008, sag C-487/06 P, British Aggregates mod Kommissionen, Sml. I, s. 10515, præmis 84 og 85 og den deri nævnte retspraksis).

37 Det følger af fast retspraksis, at kvalifikationen som statsstøtte forudsætter, at samtlige følgende betingelser er opfyldt. For det første skal der være tale om statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler. For det andet skal denne støtte kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstater. For det tredje skal den give modtageren en fordel. For det fjerde skal den fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene (dom af 10.6.2010, sag C-140/09, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, Sml. I, s. 5243, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

38 For så vidt angår den tredje betingelse skal det bemærkes, at en foranstaltning, hvorved offentlige myndigheder indrømmer visse virksomheder en fordelagtig skattemæssig behandling, der, selv om den ikke indebærer en overførsel af statslige midler, giver de berettigede en gunstigere økonomisk stilling end andre skattepligtige, udgør statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF (jf. dom af 15.12.2005, sag C-66/02, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 10901, præmis 78).

39 Fordele, der følger af en generel foranstaltning, som finder anvendelse uden forskel på alle erhvervsdrivende, udgør derimod ikke støtte som omhandlet i denne artikel (jf. dommen i sagen Italien mod Kommissionen, præmis 99).

40 For at vurdere, om en foranstaltning har en selektiv karakter, skal det undersøges, om den nævnte foranstaltning inden for rammerne af en given retlig ordning udgør en fordel for visse virksomheder i forhold til andre virksomheder, der befinder sig i en tilsvarende faktisk og retlig situation. Begrebet

statsstøtte omfatter imidlertid ikke de foranstaltninger, som indfører en sondring mellem virksomheder og derfor på forhånd er selektive, når denne sondring følger af det afgiftssystems karakter eller opbygning, som foranstaltningerne er en del af (jf. dommen i sagen British Aggregates mod Kommissionen, præmis 82 og 83 og den deri nævnte retspraksis).

41 Selv om det i den foreliggende sag lægges til grund, at anvendelsen af artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010 i bestemte situationer kan medføre en fordel til gunst for denne bestemmelses adressat, skal det hvad angår foranstaltningens selektive karakter bemærkes, at den uanset arten af den omhandlede skat finder generel anvendelse på alle skattepligtige, der er parter i en skattesag, som verserer for Corte suprema di cassazione, når baggrunden for denne sag er en sag, der blev anlagt ved første instans mere end ti år inden denne bestemmelses ikrafttrædelsesdato, og når skattemyndigheden har tabt sagen ved de to første retsinstanser.

42 Det forhold, at det kun er skattepligtige, som opfylder disse betingelser, der er omfattet af denne foranstaltning, er ikke i sig selv tilstrækkelig til at give denne en selektiv karakter. Det må nemlig konstateres, at de personer, som ikke har ret til at være omfattet heraf, ikke befinder sig i en faktisk og retlig situation, der svarer til den for de nævnte skattepligtige, under hensyntagen til det af den nationale lovgiver forfulgte formål, som er at sikre iagttagelsen af princippet om en rimelig frist.

43 Denne foranstaltning har ganske vist en tidsbegrænset anvendelse, idet de skattepligtige for at være omfattet heraf skal indgive en anmodning til det kompetente præsidiums sekretariat eller justitskontor inden for en frist af 90 dage, efter at loven om det nævnte dekrets ophævelse til lov trådte i kraft. Dels er denne begrænsning imidlertid uløseligt forbundet med denne type foranstaltninger, der kun kan være punktvise, dels synes denne frist tilstrækkelig til at gøre det muligt for alle de skattepligtige, hvorpå denne almindelige og punktvise foranstaltning finder anvendelse, at ansøge herom.

44 Det følger heraf, uden at det er fornødent at undersøge de andre betingelser, som er nævnt i denne doms præmis 37, at en foranstaltning som den i artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010 fastsatte ikke kan kvalificeres som statsstøtte.

45 Hvad endelig angår forpligtelsen til at sikre EU-rettens effektive anvendelse følger det af det ovenstående, at princippet om forbud mod misbrug af rettigheder, artikel 4, stk. 3, TEU, de i EUF-traktaten sikrede friheder, princippet om forbud mod forskelsbehandling og statsstøttereglerne ikke er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse såsom artikel 3, stk. 2a, litra b), i lovdekret nr. 40/2010 i en sag vedrørende direkte beskatning.

46 Idet der ikke foreligger en tilsidesættelse af EU-retten, kan det ikke lægges til grund, at en sådan bestemmelse – fordi den, som alle andre bestemmelser, der fastsætter slettelse af sagen inden en afgørelse vedrørende realiteten, har til følge, at den nationale ret, der træffer afgørelse i sidste instans, forhindres i at udøve sin beføjelse til efterprøvning af lovmæssigheden i de omhandlede sager i henhold til EU-retten efter i påkommende fald at have forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål i medfør af artikel 267 TEUF – er i strid med den forpligtelse, der påhviler de nationale domstole, som træffer afgørelse i sidste instans, til inden for rammerne af deres beføjelser at sikre EU-rettens effektive anvendelse.

47 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at EU-retten – herunder navnlig princippet om forbud mod misbrug af rettigheder, artikel 4, stk. 3, TEU, de i EUF-traktaten sikrede friheder, princippet om forbud mod forskelsbehandling, statsstøttereglerne samt pligten til at sikre EU-rettens effektive anvendelse – skal fortolkes således, at den i en sag som den i hovedsagen omhandlede, der vedrører direkte beskatning, ikke er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse, som fastsætter adgang til bilæggelse af sager, der verserer for den ret, som træffer afgørelse i sidste instans, mod betaling af et beløb på 5% af tvistens værdi, når baggrunden for disse sager er en sag, der blev anlagt ved første instans mere end ti år inden denne bestemmelses ikrafttrædelsesdato, og når skattemyndigheden har tabt sagen ved de to første retsinstanser.

Sagens omkostninger

48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

EU-retten – herunder navnlig princippet om forbud mod misbrug af rettigheder, artikel 4, stk. 3, TEU, de i EUF-traktaten sikrede friheder, princippet om forbud mod forskelsbehandling, statsstøttereglerne samt pligten til at sikre EU-rettens effektive anvendelse – skal fortolkes således, at den i en sag som den i hovedsagen omhandlede, der vedrører direkte beskatning, ikke er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse, som fastsætter adgang til bilæggelse af sager, der verserer for den ret, som træffer afgørelse i sidste instans, mod betaling af et beløb på 5% af tvistens værdi, når baggrunden for disse sager er en sag, der blev anlagt ved første instans mere end ti år inden denne bestemmelses ikrafttrædelsesdato, og når skattemyndigheden har tabt sagen ved de to første retsinstanser.

Underskrifter